

Alegat. 15.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zasiłku z funduszu krajowego udzielanego wyższej szkole żeńskiej w Tarnowie, staraniem Towarzystwa pedagogicznego utrzymywanej.

WYSOKI SEJMIE!

Uchwałą z dnia 18. października przyznał W. Sejm wyższej szkole żeńskiej w Tarnowie, staraniem Towarzystwa pedagogicznego utrzymywanej, na rok szkolny 1878/79 zasiłek z funduszu krajowego i polecił oraz Wydziałowi krajowemu, aby zbadał stan szkół żeńskich w Tarnowie celem przedłożenia W. Sejmowi wniosku, czyli szkoła ta ma być i nadal z funduszu krajowego zasilaną.

W skutek tego Wydział krajowy odniósł się do Rady szkolnej okręgowej i Wydziału powiatowego w Tarnowie, tudzież do Rady szkolnej krajowej, a zbadawszy za ich pośrednictwem stosunki szkół żeńskich w Tarnowie, ma zaszczyt przedłożyć W. Sejmowi następujące sprawozdanie:

W roku szkolnym 1878/79 istniały w Tarnowie trzy szkoły żeńskie, a mianowicie:

- a) siedmioklasowa etatowa szkoła żeńska, utrzymywana z funduszy miejscowych okręgowych i krajowych; liczba uczennic 1164.
- b) pięcioklasowa wyższa szkoła żeńska, utrzymywana staraniem Towarzystwa pedagogicznego; liczba uczennic 76.
- c) sześcioklasowa szkoła żeńska, utrzymywana przez Zgromadzenie pp. Urszulanek; liczba uczennic 74.

Z tych tylko szkoła pod *a* udziela nauki bezpłatnie; szkoła pod *b* pobiera oprócz taksy wpisowej po 1 złr. także opłaty szkolne a mianowicie: od uczennic pierwszych trzech klas po 3 złr., od uczennic zaś klasy 4. i 5. po 4 złr. miesięcznie.

Szkoła pp. Urszulanek połączona z konwiktem pobiera wyższe opłaty przez to Zgromadzenie zakonne wyznaczone. Szkoła pod *b* założoną została przez Towarzystwo pedagogiczne w r. 1869. w czasie, gdy oprócz 4 klasowej szkoły pospolitej, żaden inny publiczny zakład naukowy dla dziewcząt w Tarnowie nie istniał. Była ona więc istotnie nader potrzebną dla tego miasta, przyjmując bowiem panienki, które czwartą klasę elementarną ukończyły, uzupełniała w sposób korzystny dla ogółu ich wykształcenie. W szkole tej, zwanej powszechnie gimnazjum żeńskim, wykładano oprócz zwyczajnych przedmiotów także higienę, pedagogię, psychologię, estetykę, literaturę polską, niemiecką

i francuską, uczono języka francuskiego jako przedmiotu obowiązkowego, a nadto kształcono dziewczęta w krawieczyźnie i rysunkach. Nauczali w tej szkole profesorowie i nauczyciele gimnazyalni.

Był to więc rzeczywiście jedyny wyższy zakład naukowy żeński w Tarnowie, a najlepszym dowodem jego użyteczności i potrzeby była liczba uczennic, która w pierwszych latach istnienia dochodziła do 150.

Później zmieniły się stosunki: Pierwotnie 4-klasowa pospolita szkoła żeńska zmieniła się z czasem w 7-klasową, a nadto w roku szkolnym 1877/78 powstała 6-klasowa szkoła żeńska pp. Urszulanek, która zjednała sobie wielkie wzięcie właśnie w tych sferach, które dotychczas szkole Towarzystwa pedagogicznego głównego dostarczały kontyngensu.

Mimo tego i mimo, że liczba uczennic w tej szkole spadła w ostatnim roku na 76, nie można jej i w tym roku jeszcze nazwać zbyteczną, albowiem w obec istniejących dwóch innych szkół, zawsze jest ona dotychczas jednym wyższym zakładem naukowym dla dziewcząt w Tarnowie.

Ale już w najbliższym roku szkolnym 1879/80 szkoła ta straci swą rację bytu.

Rada szkolna krajowa pismem z d. 9. marca 1879 l. 1983 zawiadomiła nas bowiem, że uznała potrzebę zaprowadzenia w Tarnowie z początkiem roku szkolnego 1879/80 szkoły wydziałowej dla dziewcząt. Gdy zaś plan naukowy wyższych klas szkoły wydziałowej mało się różni od planu naukowego szkoły Towarzystwa pedagogicznego, szkoła ta stanie się już w przyszłym roku szkolnym jeżeli nie zupełnie niepotrzebną, to co najmniej zbytkowną, a tem samem odpadnie wszelki powód zasilania tej szkoły z funduszu krajowego.

Z tych powodów, Wydział krajowy asygnował jeszcze na rok bieżący szkole żeńskiej Towarzystwa pedagogicznego w Tarnowie, całą przez Wys. Sejm uchwaloną subwencję w kwocie 800 złr., ale zarazem widzi się spowodowanym do postawienia wniosku:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Subwencya dla wyższej szkoły żeńskiej w Tarnowie staraniem Towarzystwa pedagogicznego utrzymywanej, z funduszu krajowego dotychczas wyznaczona, ustać ma z początkiem roku szkolnego 1879/80.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielk. Ks. Krakowskiego.

We Lwowie dnia 28. marca 1879.

Marszałek krajowy

Ludwik hr. Wodzicki wr.

Członek Wydziału krajowego

Oktaf Pietruski wr.